

HUP trend

2-2017

Hrvatska udruga poslodavaca

mjesečni pregled glavnih trendova u gospodarstvu

Ekonomska aktivnost

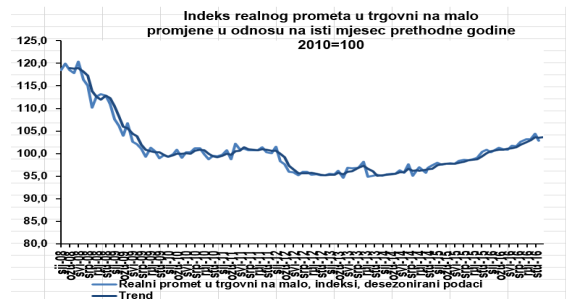
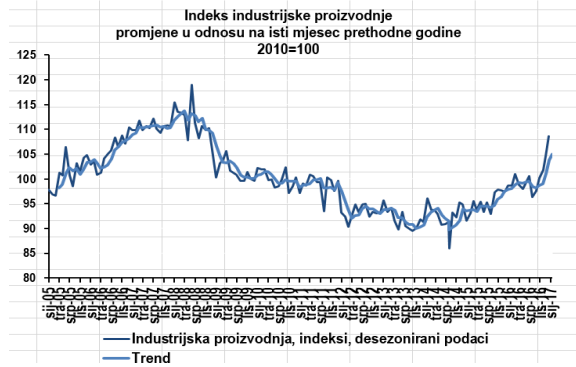
Industrijska proizvodnja raste 23. mjesec, u 12 2016. rekordnih +14,9%, a u 2016. rast je +5,0%. Realni promet u trgovini na malo raste 28. mjesec, u prosincu 2016. +5,8%, a u 2016. rast je +4,0%

U prosincu 2016. nastavljen je trend od 23 mjeseca rasta industrijske proizvodnje sa rekordnih +14,9% na godišnjoj razini, najviše u posljednjih 15 godina. Najveći pozitivni doprinos

dolazi od proizvodnje trajnih proizvoda za široku potrošnju, rast +40,6%, udio 2,6% i proizvodnje energije rast +23,9%, udio 21,9%. Prerađivačka industrija sa 77,9%

učešćem porasla je +14,7%, proizvodnja naftnih derivata čak +158,5%, a farmaceutskih proizvoda +50,6%. Na mjesečnoj razini u prosincu 2016. industrijska proizvodnja raste četvrti mjesec u nizu +4,0%, a prerađivačka industrija raste drugi uzastopni mjesec, u prosincu +5,1%. Trend ubrzanja rasta industrijske proizvodnje treću godinu za redom u 2016. dostigao je +5,0%, nakon rasta +2,6% u 2015. i skromnih

+1,3% u 2014. što upućuje na rastuće sposobnosti prilagodbe privatnog sektora po pristupanju Hrvatske u EU. Prosinac 2016. bilježi 28. mjesec realni rast prometa u trgovini na malo +5,8%, najviše u zadnjih devet godina, najdulji povijesni niz rasta, što podiže rast u trgovini u četvrtom kvartalu 2016. na +4,6%, a za cijelu 2016. godinu na +4,0%. Izuzetno pozitivni rezultati u industriji i trgovini, uz rast u turizmu i graditeljstvu mogli bi podići hrvatski BDP u 4. kvartalu 2016. na preko 3.5%.

Životni standard i raspoloženje potrošača

U studenom 2016. isplaćene prosječne realne neto plaće rastu 24. mjesec +2,2%, a nominalno +2,0%. Rast indeksa pouzdanja i očekivanja potrošača na godišnjoj i mjesečnoj razini u 12 2016.

U studenom 2016. trend od 24 mjeseca rasta isplaćenih realnih prosječnih neto plaća u pravnim osobama Republike Hrvatske sa povećanom vrijednošću od +2,2% u odnosu na isti mjesec prošle godine,

dok je plaća nominalno viša +2%. Na mjesečnoj razini u studenom 2016. prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama viša je nominalno i realno za +2,9% i iznosila je 5.805 kuna. U

djelatnosti zračni prijevoz, kao i prethodnih mjeseci isplaćena je najviša prosječna neto plaća od 10.120 kuna, dok je ovaj mjesec najniža prosječna neto plaća isplaćena u djelatnosti zaštitne i uslužne djelatnosti u iznosu 3.417 kuna. U prvih jedanaest mjeseci 2016. prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama viša je realno +2,6%, nominalno +1,4% i iznosila je 5.671 kunu. Medijalna neto plaća za studeni

2016. za zaposlene u pravnim osobama iznosila je 5.000 kuna. U 12 2016. raste indeks pouzdanja potrošača za 4 indeksna boda na godišnjoj razini na -15,3 boda i 1,4 boda na mjesečnoj razini. Raste indeks očekivanja potrošača za 0,9 boda na godišnjoj razini na -2,8 boda, a 0,2 boda na mjesečnoj razini. Pozitivna su očekivanja vezano za financijsku situaciju u kućanstvu i smanjenje nezaposlenih u narednih 12 mjeseci te mišljenja poboljšanja ekonomske situacije u 12 mjeseci.

Tržište rada

U 12 2016. rast broja nezaposlenih 1,9% mjesečno, ali 17,1% niže na godišnjoj razini. Iseljavanje povećava problem strukturne nezaposlenosti. Stopa registrirane nezaposlenosti raste na 14,8%

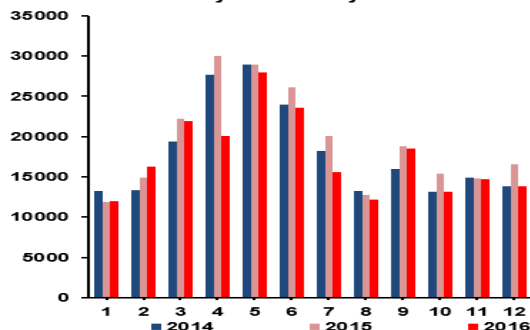
U prosincu 2016. treći mjesec za redom povećanje na HZZ-u registrirane nezaposlenosti na 236.617 osoba, 1,9% odnosno 4.500 osoba više nego u studenom, ali je to istovremeno manje -17,1% odnosno 45.851 osoba prema

prosincu 2015. Tu je i 68.000 mladih do 29 godina, ali i 38.000 osoba koje nemaju ni jednog dana radnog staža. U prosincu je sa evidencije HZZ-a zaposleno 13.872, a brisano 8.598 osoba. Zaoštava se problem strukturne neusklađenosti ponude i potražnje radne snage, te će prema

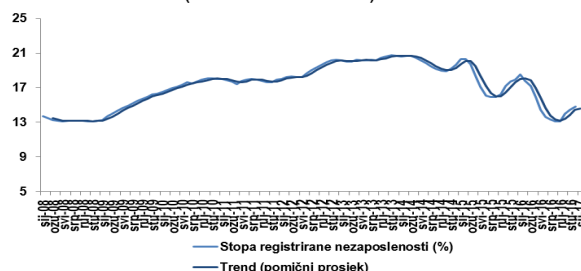
prvim naznakama biti jako teško pronaći preko 20.000 kvalitetnih sezona samo u turizmu u 2017. u Hrvatskoj, budući da su mnogi dio velike skupine, prema prvim procjenama između 60.000 i 80.000 mladih osoba raznih struka i zanimanja koji su u 2016. ekonomski emigrirali iz Hrvatske. Stopa registrirane nezaposlenosti u prosincu je povećana na 14,8%, dok je za cijelu 2016. bila

prosječno 15,0%, prema 17,0% u 2015. Prema podacima Eurostat-a Hrvatska u prosincu 2016. bilježi peti mjesec za redom najveću stopu pada nezaposlenosti u EU, na 11,4% prema 15,0% u istom mjesecu prošle godine po metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO). Broj nezaposlenih bio je 206.000 osoba, a to je 75.000 manje na godišnjoj razini. U Hrvatskoj je stopa nezaposlenosti mladih u dobnj skupini do 25 godina 28,0%, peta u EU u prosincu 2016.

**Zaposlene osobe s evidencije HZZ-
mjesečne vrijednosti**

**Stopa registrirane nezaposlenosti
mjesečne promjene
(desezonirano ARIMA X12)**

Financijsko tržište i inflacija

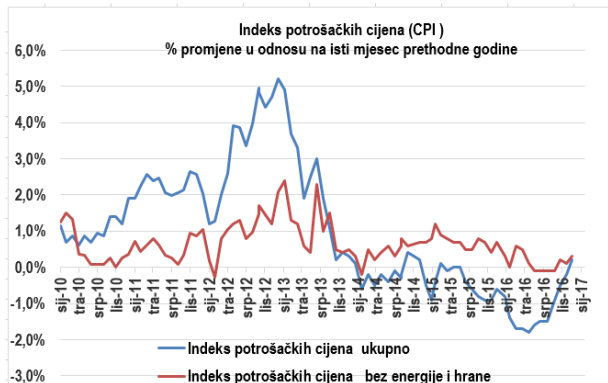
U prosincu 2016. prvi rast cijena od +0,2% u 20 mjeseci. U 2016. sa -1,1% treća godina pada cijena. I agencija Fitch je potvrdila BB rejting Hrvatske, a poboljšala izgleda na stabilne. CDS na 194 b.b.

U prosincu 2016. indeks potrošačkih cijena bilježi pozitivne vrijednosti od +0,2% na godišnjoj razini, prvi puta unazad 20 mjeseci, a pozitivni doprinos rastu dolazi od rasta cijena hrane +1,1% i cijena prijevoza +1,5%. Temeljna inflacija raste na +0,3% na godišnjoj razini u 12 2016.

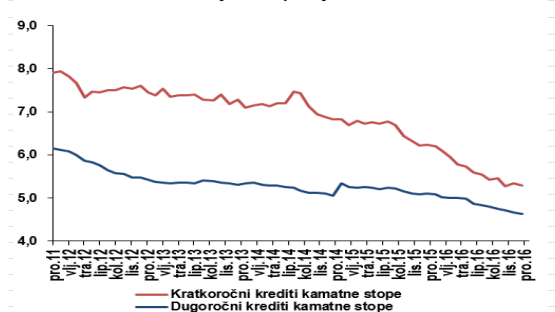
Na mjesečnoj razini cijene su niže za -0,2% čemu doprinos daje početak sezonskih sniženja. U 2016. godini cijene su niže -1,1%. Nastavljen je trend pada cijena treću godinu za redom, u 2014. sa -0,2% i -0,5% u 2015. Nakon osam godina rasta hrvatski javni dug se u 2016. godini

počeo smanjivati u sva tri kvartala na godišnjoj razini te je krajem rujna bio manji za 1,2 milijarde kuna odnosno 2,4% na godišnjoj razini i iznosio je 289.1 milijardu kuna, a njegov udio u BDP spustio se na 84,9%. Poslije agencije Standard&Poors i agencija Fitch zadržala je dosadašnji dugoročni kreditni rejting Hrvatske na 'BB' i kratkoročni na 'B', ali je povećala izgleda s negativnih na stabilne argumentirajući promjenu padom

političkih rizika, BDP-om rastom +2,8%, većim od očekivanog i padom deficita na procijenjenih 1,8% u 2016. Pred dospeljeće domaće kunske obveznice od 5.5 milijardi kuna, Hrvatska je na domaćem tržištu izdala dvije kunske obveznice ukupne vrijednosti 8,5 milijardi kuna. Prvu 5-godišnju u iznosu od 3,3 milijarde kuna sa povijesno niskim prinosom od 2,29% i drugu 11-godišnju u iznosu 5,5 milijardi kuna i prinosom od 3,09%. Hrvatska premija rizika (CDS) pala je u zadnja 2 mjeseca 30 b.b. na 194 b.b.

**Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite
s valutnom klauzulom za nefinancijska društva
mjesečne promjene**

Premija rizika, Credit default swap (CDS), Spread 5-godina, bazni bodovi

Izvor: CEE Macro /Fixed Income Daily Erste Bank, HUB Pregled, Deutsche Bank Research

Država	4.5.2015	5.6.2015	30.6.2015	10.7.2015	rujan 2015	listopad 2015	2.12.2015	31.12.2015	1.2.2016	1.3.2016	31.3.2016	29.4.2016	31.5.2016	30.6.2016	29.7.2016	25.8.2016	30.9.2016	31.10.2016	30.11.2016	30.12.2016	31.1.2017
Hrvatska	278	267	271	271	281	294	292	301	290	284	269	251	253	237	233	219	200	201	223	215	194
Češka	48	48	50	51	47	50	51	51	46	46	43	41	41	41	40	41	41	40	44	43	40
Mađarska	137	143	160	163	168	167	158	162	160	159	150	144	140	140	141	135	119	116	135	127	114
Poljska	58	66	76	80	74	73	72	72	87	92	88	85	85	98	87	77	74	75	81	80	71
Rumunjska	111	116	130	133	126	129	131	130	125	126	119	114	115	126	121	112	103	102	113	112	99

Vanjska trgovina i svijet

U listopadu 2016. rast hrvatskog robnog izvoza +8,5%, a bez brodova i nafte +7,3%. U 11 2016. industrijska proizvodnja ubrzala rast u EU na +3,1%, u Njemačkoj +2,3%, Italiji +3,2%. U siječnju 2017. indikator poslovne klime euro zone na 0,77 boda najviše od lipnja 2011.

U listopadu 2016. je hrvatski robni izvoz izražen u eurima na godišnjoj razini porastao za +8,5%. Ukoliko se vrijednost navedenoga pokazatelja robnog izvoza korigira za izvoz brodova i nafte tako prilagođeni pokazatelj je zabilježio rast u listopadu 2016. od +7,3%. Industrijska proizvodnja u studenom 2016. porasla je značajnih +3,1% u

EU, a još više +3,8% u euro zoni na godišnjoj razini, dok je u studenom 2016. na mjesečnoj razini porast +1,6% u EU i +1,5% u euro zoni. U Njemačkoj industrijska proizvodnja porasla je +2,3%, a u Italiji +3,2%. Suverenističke i populističke poruke i prvi potezi 45. Predsjednika SAD Donalda Trumpa nagovještaju nove vanjske, sigurnosne, ekonomske,

fiskalne, energetske, trgovinske, okolišne, zdravstvene i migracijske politike bitno različite u odnosu na prethodnika. Dionička su tržišta u SAD vrlo pozitivno reagirala, indeksi se vraćaju na rekordne visine, dok SAD dolar trenutno blago slabi. Namjere značajnog smanjenja poreza korporacijama i srednjem sloju, manje regulatorno opterećenje, te

povećanje izdataka za infrastrukturu, uz moguću pojavu trgovinskih i valutnih ratova, mogli bi ubrzati rast fiskalnog deficita. Predsjednik ECB, ohrabren inflacijom od +1,1% u euro zoni u prosincu 2016. najavio je još ustrajnu ekspanzivnu monetarnu politiku, unatoč neodobravanju od strane Njemačke. U siječnju 2017. indikator poslovne klime euro zone najviši od lipnja 2011. na visokih 0,77 bodova, isti kao i u prosincu 2016.

